

Pregătiri temeinice pentru producția anului viitor

Obiectivul prioritar — creșterea competitivității produselor

Răspunsul pe care tovarăsa Ionora Medeleanu, directoarea întreprinderii „Libertatea”, l-a dat la întrebarea: în ce măsură se află pregătirea producției anului 1982, este încurajător. El atestă că producătorii de încălțăminte au finalizat aproape în întregime toate lucrările pregătitoare. Așezându-se la această și faptul preliminar pe acest an prevede îndeplinirea întocmit planului anual, putem conștientiza că în 1982 colectivul de „Libertatea” are toate condițiile să pornească cu drept pic. „Ce elemente noi, calități superioare, caracterizează producția noului an?” — a fost întrebarea pe care am adresat-o mai multor tovarăși cu ocazia de răspundere. Iată pe scurt, răspunsurile primite: Violeta Ilie, economist, șeful serviciului plan-dezvoltare: elementul principal care caracterizează producția anului 82 este calitatea. Pentru a îndeplini corespunzător acest obiectiv general al actualului an, am acționat pe mai multe căi. Menționez două din ele: Am specializat trei linii de fabricație numai pentru producția de export. Cunoștințele în amănunt cerințele interne de beneficiarii externi, serviciul încălțăminte pentru export, oamenii se specializează în această producție și o realizează la un înalt nivel competitivitate. De asemenea, am făcut o optimizare programată pe linii de fabricație, asigurând astfel calitatea producției aceluiași produs sau a unor simila-

re. Pe această cale asigurăm nu doar o îmbunătățire a calității, ci și un important spor al productivității muncii. Dacă cea valorică va crește în 1982, față de 1981, cu 10,9 la sută, productivitatea fizică ajunge la 12 perechi încălțăminte pe fiecare muncitor în opt ore.”
Inginer Virgil Albert, șeful serviciului organizarea producției și a muncii: „Tot în sen-

incălțăminte de copii cit și pentru femei. Sunt mai subțiri, dar mai rezistente decât cele de până acum și predomină tocul ortopedic. Cum se știe și cum se știe, iar na noi produse încălțăminte pentru vară. Și sub acest aspect putem vorbi de o caracteristică: fabricăm încălțăminte din înlocuitorii în cadrul cărora predomină materialele textile, atât pentru piața internă cât și pentru export.”
Din cele relatate desprindem orientarea spre o calitate tot mai bună, spre o productivitate mai ridicată și cheltuieli reduse, spre valorificarea superioară a materiilor prime, adică spre competitivitate tot mai înaltă. Aceste caracteristici se exprimă, sintetic, în creșterea cu 11,4 la sută a producției nete, concomitent cu sporirea retribuției medii cu 1,3 la sută. Este exact ceea ce ne cere tuturor actualul cincinal.

La „Libertatea”

sul îmbunătățirii calității, concomitent cu sporirea producției fizice și a productivității muncii, am preconizat și alte măsuri. În primul rând, prin completarea liniilor de fabricație cu noi utilaje, prin perfecționarea celor existente vom sporii gradul de mecanizare a operațiilor tehnologice la 75 la sută. Totodată, vom reduce personalul indirect productiv și de deservire, ceea ce înseamnă că 20 de oameni din acest sector vor deveni, în 1982, direct productivi. Pentru stimularea coîntereseării oamenilor în direcția ridicării calității, a reducerii cheltuielilor etc., vom extinde acordul global la încă trei formații de lucru, ajungându-se în acest fel la 85 la sută pe ansamblul întreprinderii.”

Inginer Gabriela Neamtu, șeful serviciului tehnic: „Unul dintre elementele noi ale anului 1982 în producția noastră îl reprezintă noile modele de talpă injectată atât pentru

„Fabrica de mobilă din Pincota. În imagine: muncitorii Maria Kelemen și Gheorghe Popan montează scaune tip „Opera”.”
Foto: AL. MARIANUȚ

T. PETRUȚI

„Munca țaranului e frumoasă...”

Pe baci Iosif Moț din căminul Codrușesti îl cunoaște toată lumea din satul Răduș și toți crescătorii de vite de pe valea Deznă. S-au întâlnit de multe ori la I.C.C. Sebiș, când livrau animalele contractate cu statul. Bin gospodăr, are o casă nouă, frumoasă. În ograda se pot vedea câteva capre mari de în, de câte două tone fiecare, după cum am aflat.

— Este anul din deal, de la Cîmpa cel Mare — mi spune nana Florica, nevastă-sa, care m-a întâmpinat, deundă, în poartă. L-a cosit bărbatu-meu singur, iar în strînsul înului l-am ajutat eu și lăta noastră Mariana. Cîl a fost în vacanța de vară nu prea a avut parte de strand, dușea de ea! Toată

vama a lăsat „ploja” lucrând la cîmp. Dar nu-i bal, lăsa să se lăveze de înărd, cu munca, iar ei îi și place. Am lucrat toți trei din zorii și până noaptea târziu, dar nu

Intotdeauna am fost, de altfel, mulțumii, mai ales că am primit tujaje concepute de la stat pentru îngrijirea vitelor.

Cînd l-am întâlnit pe Iosif Moț, l-am întrebat: care-i secretul-lui că obține în fiecare an rezultate așa frumoase?

— Eu nu am nici un secret — mi-a răspuns dinul. Este vorba numai de muncă, că, pasiune și dragoste de animale, pe care le-am învățat și moștenit de la părinții mei, care și ei tot crescători de vite au fost. Mun-

Concursul nostru

ne pare rău, că munca ne-a fost răsplădită. Mai avem șapte capite de în la Muntinașca, un loc din apropierea casei. În grajd ne-au mai rămas 4 vite din cele zece contractate că șase le-am predat anul acesta și toate au mers la calitate înălț. Am primit bani frumoși pe animale, în jur de 30.000 lei. Sintem foarte mulțumii.

TERENTIE IOJA,
subredacția Sebiș

(Cont. în pag. a II-a)

Modernizarea — factor hotărîtor

al eficienței în zootehnie

La unii bilanț pozitiv, la alții negativ

Acțiunea de modernizare a zootehniei a căpătat anul acesta un caracter general în întreg județul. De aceea, ne-am adresat tovarășului Ing. Ludovic Reibnag, șeful biroului investiții de la Direcția agricolă județeană spre a ne relata cum decurge această acțiune în fermele zootehnice și asociații economice intercooperatiste.

Ne-am axat preocuparea amenajarea sectoarelor de producție la fermele de alimentare cu apă prin țări și prin instalații întărite, construirea bucătăriilor ajere, precum și completarea modernizării la lucrările executate anterior. Au fost așezate în acest scop 67 milioane lei.

Cum anume s-au realizat aceste obiective?

— În privința amenajării sectoarelor de reproducție a animalelor s-au compartimentat 1766 locuri în maternități, 600 locuri în creșe și 3900 locuri pentru vișele. Lucrările au fost finalizate în bune condiții. La alimentarea cu apă a fermelor am întâmpinat unele greutăți. După ce s-au finalizat doar trei forări din prevăzute cu întreprinderea specializată din București cu care s-a făcut convenția, restul au fost abandonate pe motivul lipsei de carburanți. Am

căutat atunci să acționăm cu posibilități locale. Astfel, cu o echipă de la cooperativa agricolă din Cermel s-a forat la asociația intercooperatistă de creștere a porcilor Semlac, iar la cea de la Nădlac, lucrarea s-a executat prin mijloace proprii. Au mai rămas de executat forări la Mișca, Archiș, Odvos, Agrisu Mare și Căprioara. S-a contractat cu asociația intercooperatistă de la Carei livrarea a trei hidrosfere la C.A.P. Caporal Alexa, Șepreus și Berechiu. Ni s-a promis că ele vor fi livrate în noiembrie, dar apoi s-a anulat pentru luna aceasta.

— Dar la instalații interioare?

— S-au prevăzute lucrări la 17 grajduri pe care le execută „zooservice”, centrul specializat pentru zootehnie de

A. HARȘANI

(Cont. în pag. a II-a)

Trei redactori ai ziarului nostru au urmărit

Starea căminelor de nefamiliști

Pentru cei mai mulți tineri veniți la oraș să învețe alfabetul unei meserii căminele constituie o a doua familie: cu micile și marile bucurii și necazuri, cu însușirea deprinderilor de ordine și autogospodărire. Când întotdeauna se întâmplă așa, asta e la fel de adevărat. Din motive pe care raidul nostru și-a propus să le evidențiem. Spre luare aminte și mai ales de... măsuri.

O situație precară

Pe strada Ursului (lângă depozitele I.C.R.A.) se înalță cele patru cămine de nefamiliști aparținând întreprinderii de vagoane. Intrăm în cel purtând nr. 2. Notăm succint: în dreapta „Camera de

gospeli” — curată, dar oare în locul lavetelor nu s-ar putea așeza câteva mese cu scaune unde părinții sau cel veniți în vizită să se poată întreține în condiții mai... urbane? „Camera de lectură” — este încaudată, dar geamul murdar nu poate ascunde spațiul dezolat punctat doar de două mese stinghere. Mai târziu aveam să aflăm că ea nu servește la nimic și că nu a fost folosită niciodată, pentru simplul motiv că cei ce vrea să citească o carte o poate face mai comod în pat, decât în picioare... După cum ne informează tovarășul Nicolae Frunzău, administratorul căminului, probleme deosebite nu sînt: grupurile sociale, anexele și camerele sînt în stare acceptabilă. Părere care, pe parcurs, interlocutorul nostru avea să și-o cam-

schimbe. Primul argument: starea precară a grupurilor sociale. Bunăoară, la primele două etaje, din 16 dușuri funcționează doar 6. Ca să nu mai vorbim că în aceste încăperi instalația electrică nu funcționează.

— Băieții noștri nu prea fac baie, încearcă o explicație N. Frunzău.

— Ba am face, îi replică Mihael Crap de la camera 70B, dar pe întuneric și doar la câteva dușuri? Mai notați vă rog, că de ani de zile cerem schimbarea saltelelor, dar noi cerem, noi auzim...

Încercăm și noi o saltă. Prima impresie e că te-ai

MIRCEA DORGOȘAN
M. TRISTAN
CRISTINA ALECU

(Cont. în pag. a II-a)

Noi valori în muzica de cameră arădeană

Joi seară, Filarmonica de stat a fost gazda unui reușit concert de muzică de cameră ce se inserie în frumoasa tradiție a stagionilor camerale arădene. Astfel, în prima parte au evoluat soprana Maria Popa și baritonul Oliver Acs, componenți ai corului filarmonic, interpretând duete din operele mozartiene „Flautul fermecat”, „Cossii fan tutte”, „Don Juan”, cît și liederuri de Schumann și de compozitorul arădean Nicolae Brănzeu. Ținem să subliniem prezența în primă audiență absolută a lucrării „Inscripție pe amintire”, în prezența autorului, care cu această ocazie a fost viu aplaudat de asistență. Și-a adus o notabilă contribuție la pian Agneta Krzyzanowski.

În același timp un eveniment la constituit prima apariție pe podiumul de concert a noului cvartet de

coarde compus din Artemiu Șimonca Oprea (vioara I), Titus Avram (vioara a II-a), Endre Szöcs (violă) și Carol Stettner (violoncel) — cvartet format cu aproximativ un an în urmă și care se află pe un drum care cere multă, multă muncă, oferind nu mai puțin satisfacții. În frumoasa lor interpretare am ascultat „Adagio” și „Fugă” de Mozart și Cvartetul opus 76 nr. 4 de Haydn.

Puteam conchide că în atmosfera de emulație artistică existentă la filarmonică, aparitia acestui cvartet — a treia formație cameră a Aradului — alături de consacrul cvartet „Philharmonia” și de apreciatul cvintet de suflători, dovedește înaltul nivel artistic al orchestrei simfonice arădene cît și inepuizabilele sale resurse interpretative.

DANA TODOR

„Munca țaranului”...

(Urmare din pag. 1)

cese de cînd am fost copil, trăiesc o viață chibzuită, nu beau, nu fumez; eu cred că de asta sînt încă în putere la vîrsta mea de 71 ani. Am luat ca să zic așa, exemplul de la tatăl meu Sinesie Moș, care trăiește și acum în Cermel, unde a fost împrițit după primul război mondial, împlinind frumoasa vîrstă de 95 de ani. Am fost de curînd, într-o duminică, la el, să văd ce mai face.

Mie îmi pare frumoasă munca de țaran. Ea te face să îți sîndos și să trăiești mult.

Nu-i vorba, că toate muncile sînt frumoase și folositoare. Mi-a lăcut plăcere însă să aud din gura unui om, care se numără printre crescătorii de animale frumoși, asemenea opinii la adresa muncii țaranului.

Plenara Comitetului județean al organizației femeilor

Teri, a avut loc plenara Comitetului județean Arad al organizației femeilor la care au participat membre ale comitetului județean și ale comisiilor pe domenii de activitate, iar în calitate de invitate membre ale Comitetului municipal al organizației femeilor, președintele ale comisiilor și comitetelor de femei din întreprinderile, instituțiile și unitățile agricole arădene.

Plenara a adoptat în unanimitate următoarea ordine de zi: 1. Raport privind stîtul și metodele de muncă folosite de Comitetul municipal al femeilor pentru mobilizarea femeilor din industrie, comerț și cooperative la realizarea indicațiilor de plan pe anul 1981; 2. Adoptarea planului de muncă al Comitetului județean A-

rad al organizației femeilor pentru semestrul I 1982.

În continuare, pe marginea raportului prezentat, vorbitoarele au scos în evidență realizările obținute în acest an de comisiile și comitetele de femei din întreprinderile și instituțiile municipiului, dar au făcut totodată și o analiză critică a nerealizărilor, propunînd forme și metode concrete de remediere a acestora.

Luînd cuvîntul, tovarăsa Maria Rujan, secretar al Comitetului municipal de partid, a relevat faptul că se impune o mai mare exigență în tot ceea ce întreprind femeile, o mai puternică mobilizare a acestora în vederea realizării tuturor sarcinilor economico-sociale ce revin județului Arad în actualul cincinal.

Debutul unei coloriste

Demersul artistic al Luminișei Oprea Penișoară se inserie în tradiția a postimpresionismului românesc. Artista nu vrea să epateze cu orice preț și nu încearcă soluții extravagante. Alături de începutul de drum, ea recurge cu modestie și bun simț artistic la mijloacele de exprimare verificate de timp. Increderea în posibilitățile încă neexprimate ale postimpresionismului românesc are însă un resort mai adînc pe care îl descoperim în vocația pentru culoare a acestei tinere artiste.

te și peisaje de mici dimensiuni, destinate să încălzească o ambianță intimă, circumscrisă un univers liric pur. Chiar dacă vibrația lirică nu este la largă amplitudine, această pictură are un incontestabil efect tonic asupra sufletului privitorului.

Alături de lucrări de pictură, Luminișea Oprea Penișoară a expus grafică. Preocuparea este aceeași în ambele tehnici abordate. În lucrările de grafică sînt un succedaneu de pictură, artista exprimîndu-se mai mult prin pată de culoare decît prin linie. Totuși linia nu-i absentă. Ea intervine doar pentru a da „caracter” formei.

Prima expoziție personală a Luminișei Oprea Penișoară, a oferit datele unui talent pentru care culoarea constituie modul esențial de manifestare.

HORIA MEDELEANU

La unii bilanț pozitiv, la alții negativ

(Urmare din pag. 1)

Îngă I.A.S. „Școltea”, care a terminat deja la 5 grajduri, iar restul sînt în execuție, urmînd ca pînă la finele anului să fie finalizate și la Birchii, Secușigiu, Buteni, Chișindia și altele. În ce privește bucătăriile furajere, în program s-au înscris un număr de 22, dar pînă acum au fost terminate 10, urmînd ca pe măsură ce I.M.A.I.A. livrează morile de furaj să fie date în folosință și la Semlac, Peregu Mic, Secușigiu, Mailat, Sîmpetru German, Vinători, Traian, Bocsig, Bîrsa, Turnu etc.

Din cele aflate de noi rezultă că au rămas în urmă lucrările de amenajare a silozurilor...

Într-adevăr, din cele 16 silozuri de la fermele de bovine, au fost realizate doar 3, executate în regie, la „Victoria” Nădlac, Satu Mare și „Podgoria” Șiria. Am întîlnit greu și la fermele de porci din cauza neasigurării

din timp a prefabricatelor care ne-au fost repartizate de la Timișoara, de unde nefiindu-ne onorate, s-a solicitat repartiția la Buzău, care la fel n-a asigurat materialele. În cele din urmă problema s-a rezolvat pe plan local cu I.C.M.J. care din 900 elemente a și terminat peste 500. Cum greutatea lor e mare, am solicitat sprijinul S.M.A. Șiria cu tractoare și macara astfel ca zilnic să transportăm 40 elemente. Datorită neajunsurilor semnalate, cît și a formalisticilor greoaie de la Banca agricolă, din cele 67 milioane lei alocate pentru modernizări n-au fost utilizați decît 40 milioane lei.

Ce obiective sînt prevăzute anul viitor?

Ne propunem să modernizăm fermele de vaci de la Aradul Nou și Micăcra, să continuăm și să terminăm restanțele din acest an și să asigurăm un număr de 40 instalații de muls mecanic precum și 45 bucătării furajere.

De la Cabinetul județean de partid

Activitatea în cadrul Universității politice și de conducere se va desfășura după următorul program:

LUNI, 14 decembrie, ora 16: ANUL I — dezbateri — la Cabinetul de partid.

MARTI, 15 decembrie, ora 16: ANUL II — dezbateri — la Cabinetul de partid.

JOI, 17 decembrie, ora 16: ANUL III — simpozion — la Cabinetul de partid.

VINERI, 18 decembrie, ora 16: ANUL IV — consultație-dezbateri — la Cabinetul de partid.

Sport

UTA — Selecționata divizionară A

Mîine, duminică, 13 decembrie a.c. pe stadionul UTA, se va desfășura, cu începere de la ora 11, un interesant meci de fotbal, între UTA și Selecționata divizionară A. Cu acest prilej în fața spectatoriilor arădeni vor evolua cunoscuții fotbalisti din totu național: Rednic, Petcu, Ștefănescu, Augustin, Văleșu etc. În acest loc largit au fost incluși și jucătorii arădeni: Duckadam și Coraș.

În cîteva rînduri

La Zürich a avut loc, vineri, tragerea la sorți a sterturilor de finală din cadrul cupelor europene la fotbal. În „Cupa campionilor europeni”, campiona țării noastre, Universitatea Craiova, va întâlni (primul joc, pe teren propriu) cunoscuta formație vest-germană Bayern München.

Iată programul complet al jocurilor din „Cupa campionilor europeni”: Dinamo Kiev — Aston Villa; F.C. Liverpool — T.S.K.A. Sofia, R.S.C. Anderlecht — Steaua Roșie Belgrad.

Meciurile tur vor avea loc la 3 martie, returul fiind programat la 17 martie.

Starea căminelor de nefamiliști

(Urmare din pag. 1)

șezat pe o lespede de piatră. Nu e plătă, e în schimb o fișie din plăci aglomerate din lemn. În toate camerele vizitate dintr-un perete într-altul se întînd stori pe care stau agățate rufe. Mulți din cei cu care am discutat au propus să se înființeze o spălătorie pe întreg grupul de cămine unde, contracost, în special băieții să poată să-și ducă la spălat și călcat cele necesare. Acum fiecare se descurcă cum poate, unul mai întreprinzător precum cel de la camera 600 și-au cumpărat cîhot o mașină de spălat. În camere am găsit peste tot, reșouri. Se folosesc atît la încălzit, cît și la preparatul mîncării. La fiecare etaj există camere destinate special pentru gătit. Nu s-au folosit însă niciodată. De ce? Pentru că nu au nici măcar cea mai simplă dotare: un reșou, o plită etc.

Dar curentul enorm ce se consumă cu sutele de re-

șouri cine îl plătește? — Cum cine, întreprinderea, ne răspunde, vizibil agasat, N. Frunzău.

Fără comentarii.

Pe cînd o preocupare și pentru timpul liber?

Pe Calea „6 Vîntori” intrăm în căminul de nefamiliști locuit de tinerii de la C.P.L. Cu greu reușim să stăm de vorbă cu cineva. Ioan Grosu și Viorel Toma făceau curățenie în camera lor. Nu este prea multă ordine dar, oricum, reținem intenția. Tinerii ne spun că nu ar avea motive de nemulțumire privind condițiile de locuit, însă reținem că viața colectivă e săracă în evenimente, nu au acțiuni comune, nu au un club, un televizor măcar... Ne interesăm de prezența administratorului în cămin și ni se spune că îl putem găsi doar pînă la ora 15, de parcă via-

ța căminului se reduce la opt ore.

Acceași situație este și la „scările” alăturate, unde locuiesc tinerii de la I.A.M.M.B.A. Ioan Cornea, de la camera 6, nu s-a întîlnit cu administratorul Gh. Une de vreo lună și stă cu lenjeria neschimbată. (L. C. lucrează într-un singur schimb, de dimineață). Iată de ce, credem că măcar o dată pe săptămînă, administratorul ar trebui să-și facă program și după-amiaza. Dar aici mai sînt și alte aspecte de reținut: multe dușuri curg continuu, mai ales cele cu apă caldă.

Tinerii de la I.A.M.M.B.A. ne sesizează lipsa unui televizor. Maria Jurca locuiește aici de vreo 5 ani și nu-și mai aminteste de cînd aparatul a fost dus... la reparat.

În fine, o altă notă comună: lipsa unor gazete de perete. În general a oricărui semn că aici ar exista preocupări pentru a face viața colectivă, timpul liber al ti-

nerilor locatari, cît mai instructive, plăcute.

Contraste...

Căminul de nefamiliști al întreprinderii UTA, ora 10. În camera nr. 32 surorile Livia și Elena Pința sînt acasă. Camera este curată, bine întreținută. „Deși locuim mai multe fete în cameră, facem tot posibilul să nu ne deranjăm una pe alta, să ne comportăm civilizată, ne spun ele. La făcut curățenie, ca și la celelalte treburi gospodărești ne împărțim atribuțiile în așa fel încît să nu existe nemulțumiri, iar camera să fie întotdeauna curată. Doar aici este casa noastră, și vrem să ne simțim bine în ea”. De aceeași părere sînt și Rodica Minzat și Livia Savu, de la camera nr. 38 care, hărnicie, tocmai își detorează camera.

Din păcate, nu toate locatarele căminului au un comportament similar. La camera nr. 77, dezordinea este în... floare. Cîteva fete dorm (cum or fi putînd dormi într-o asemenea dezordine?). De-a lungul camerei, o mulțime de rufe se usucă în-

șirate pe o sfoară. Pe jos, murdărie (ceea ce denotă că nu s-a măturat cam de mult) țîșor pe aici, pe masă, firimituri și vase lăsate la voia întîmplării.

Un lucru care ne-a nedumerit a fost că, dacă la etajul II coridorul era curat, împodobit chiar (am remarcat o mică vitrină cu tricotaje de la „Tricolor roșu”, majoritatea locatelor de la acest etaj fiind încadrate ale întreprinderii mai sus menționate), la celelalte etaje puteai vedea pe coridoare mături și scum de țigară, hîrtii mototolite aruncate la voia întîmplării. Oare gospodinele locuiesc numai la etajul II? Poate n-ar fi lipsită de interes organizarea unui concurs de păstrare a ordinii și curățeniei pe etaje. Fiindcă, e limpede pentru fiecare, există reguli de conduită civilizată care, într-un cămin, trebuie respectate cu strictețe. Și dacă unele locatări nu le cunosc, sau nu sînt seama de ele, este necesar să li se atragă atenția asupra lor, în interesul colectivității în care trăiesc.

Televiziune

Simbăla, 2 decembrie

8.30 Măști populare. 8.45 Universul femeilor. 9.20 Telesăla. 10 Film artistic: „Așine secrete”. 10.50 Studioul muzicii ușoare. 12 Din creația lui Dinu Lipatti și L. van Beethoven. 13.05 La arși de săptămînă. 18.5 Săptămîna politică. 1900 — 1001 de seri. 19 Tejournal. 19.25 Contemporanii noștri. 19.45 Enciclopedia. 20.20 Fa serial: „Orient-Eșec”. 21.20 Bună seară, varietăți. 22.10 Tejournal. Sport. 22.30 Noaptea TV.

Duminică, 3 decembrie

8—8.45 Telesăla. 8.40 Tot înainte. 9.05 Șoimii mari. 9.15 Alice în țara minilor. Episodul 3. 9.40 Omul și sănatatea. 9.45 Viața satului. 11.45 Curcile muzicii. 12.30 Pe strajă patriei. 13 Album duminical. 18 Cîntec săptămîni în tin. 18.40 Micul ecran pentru cei mici. 19 Tejournal. 19.25 Cîntec Românesc. 20.30 Tejournal. Scrișoarea lui Căușă. Producție a Jucătorilor engleze. 22 Tejournal. Sport.

Luni, decembrie

16 Emne în limba maghiară. 50 1001 de seri. 19 Tejournal. 19.25 Tribuna experienței. 19.50 Pe curtea și grădina. 20 Roman foileton. 50 Cadran mondial. 55 Orizont tehnico-sportiv. 21.50 Interpretarea folclorului născuț. 22.10 Tejournal.

Marti, decembrie

9—11 Telesăla. 11 Tribuna experienței. 11.25 Filmul. Orient express. 15 Serial științific. Rare. 16.05—17.15 Telesăla. 17.15 Clubul trecutului. 18 Almanah pionieresc. 18.25 Fam politico-ideologică. 50 1001 de seri. 19 Tejournal. 19.25 Actualitate economică. 19.45 Cîntec. 20.10 Tejournal. 20.15 Tejournal. 21.55 Jurnal Operei Române. București. 22.10 Tejournal.

Miercuri, decembrie

16 Tejournal. 16.05—17.05 Telesăla. 7.05 Trăgerea programelor. 17.15 Actualitate muzicală. 17.35 Măști populare și frumoasă limbă ce-o vorbim... 18 Revista tinerii României. 15 Indrumări tehnice pentru lucrătorii din agricultură. 18.50 1001 de seri. 19 Tejournal. 19.25 Actualitate economică. 19.45 Portativul fulgilor de nea. 20 Sindicatul cotele noii calități. 21 Telesăla. 22.10 Tejournal. 22.10 Tejournal. 22.10 Tejournal.

Joi, decembrie

9—11.05 Telesăla. 11.05 Roman foileton. Dragoste curată. 11.55 Studioul pionierilor. 12.20 Magazin muzical. 12.35 Forum politico-ideologic. 16.05—17.05 Telesăla. 17.05 Viața culturală. 18 Reportaj TV. 18.35 Desene animate. 19 Tejournal. 19.25 Prădător, util, gospodăresc. 9.30 Ora tineretului. 9.15 Originea omului. Serial științific. 21.05 Drumurile inimii. 22.15 Tejournal.

Revenim la Moneasa (cine nu revine la un loc atât de primitor?), de data asta însoțit de un specialist în ale apelor, hidrologul Francisc Palfy, care a propus discuției noastre o arie de întindere, să zicem, absolută: de la înălțimile atmosferice, în adâncurile pământului.

Nu o putem vedea decât prin contrastul oferit de contrariul ei. Vedeti dăra aceea de fum staționar? Poluant desigur, rezultat din combustibilii (strict necesare) din stațiune. Plutește plafonat sub lentila de aer de deasupra, o măchează parcă. Peste Moneasa staționează o pătură de aer de o mare puritate, puternic ionizat negativ (prin efectul masivelor păduri din jur și al unor caracteristici ale solului). I-am zis „o lentilă” doar din necesitatea de a ne exprima mai plastic. Are o formă asemănătoare, octo-tește zona, și dă acea însușire care face din aerul stațiunii un căutat și eficient mijloc terapeutic (somn ușor, deconectare, calm). Dar ca orice obiect fragil, și această lentilă de aer pur se poate deteriora. Vom vedea cum...

— Dar apa pură?
— Ceva cu totul specific

și foarte rar (în țară doar la Slănicul Moldovei, în Europa tot așa de rar). Sonda nr. 5 a adus din adâncurile pământului apă pură, fără săruri, cea mai bună apă de băut cu putință, aptă să dea sifonul de mare calitate. E mai scumpă ca berea și se pretează la export. E foarte căutată.

— Dar aragonitul?

— E un cristal semiprețios, de o mare frumusețe.

Lentila de aer, apa pură și aragonitul

Ei bine, aici la Moneasa, Peștera Morii este căptușită pur și simplu cu cristale de aragonit. Se mai cunoaște una în Cehoslovacia. Peștera asta are o lungime de 3,7 kilometri, o intrare dificilă, printr-un sifon de apă și înalțime de orice, trebuie protejată...

— Spuneți că totul trebuie protejat aici.

— Exact. Înainte de toate, pădurea care produce oxigenul. Acum există tendința de a exploata masiv, cu mijloace mecanice. Se tăie multe căi de acces, se deschide astfel curs apelor din precipitații, care nu mai intră în sol, ci se scurg ca torenții. Se strică echilibrul

atmosferic și freatic. Or, apele tămăduitoare de la Moneasa sînt legate de cele de suprafață prin complicatul circuit natural. Ar trebui luate măsuri ca exploatarea pădurilor din zonă să se facă într-un mod specific, cu mijloace tradiționale, hipo, de pildă, astfel ca în marile exploatare, urmărind ocrotirea purității aerului și apei. În stațiune trebuie întreprinsă, mai convingător, educația turiștilor în același scop. Cit despre peștera de aragonit, aceasta nu poate fi deschisă vizitatorilor: cristalele se desprind și cad chiar și la un simplu strănut. Dar poate fi deschisă cercetării științifice.

— Dar apele de suprafață, dar cureții de aer nu ar putea fi mai utili omului?

— Ba da: o microcentrală pe râul Meghes, în amonte de hanul Dezna și o instalație eoliană chiar în centrul comunei Moneasa. Aici, în zona stadionului, în fiecare seară și plină pe la orele 9-10 dimineața există un puternic curent de aer (vedeți că și pomii cresc aplerați într-o parte). O mică centrală eoliană ar asigura curent electric în ore de vîrf.

I. JIVAN

În așteptarea... primăverii.

Foto: AL. MARIANUT

CALEIDOSCOP

• După mai mulți ani de studii și încercări, experții americani au reușit să obțină o plantă hibrid între floarea-soarelui și fasole. Strădania lor este îndreptată spre obținerea unor hibridi de plante cu calități calorice sporite, rezistente la boli și la mediu poluat.

• Vest-germanul Hans Tholstrup, în vîrstă de 36 ani, a stabilit un nou record mondial, electulind ocolul Pământului în 28 de zile cu... motocicletă. El a parcurs distanța de aproximativ 24.000 km — bineînțeles numai pe uscat — avînd ca puncte de pornire și sosire orașul München. Tentativa sa a fost subvenționată de cunoscuta firmă vest-germană „B.M.W.”, el conducînd o motocicletă de tipul „R-80 G/S”.

• Potrivit datelor statistice oficiale, populația Austriei se ridică în prezent la 7,5 milioane locuitori. Comunicatul statistic publicat la Viena arată că în ultimul deceniu numărul locuitorilor țării a crescut cu 50.000.

• Canadianul Louis Lourmais a stabilit un record mondial, realizînd o scufundare de 108 ore și 27 minute. Precedentul record în materie aparținea unui american, care rezistase în imersiune timp de 100 ore. De asemenea, canadianul a parcurs înot, cu cîteva luni în urmă, pe fluviul Saint Laurent, distanța de 360 km dintre orașele Montreal și Quebec, în 53 de ore.

• Arheologii peruani se află în căutarea unei misterioase cetăți, construită pe vremea incayilor, în întregime din cupru. Potrivit unor documente descoperite recent, acest palat ar fi fost construit în regiunea Potosi, din sudul țării, de către un conducător al incayilor, pentru fiica sa. Cercetătorii explică scepticilor că un caz similar de „oras pierdut”, atestat de documente, a fost ulterior descoperit prin cercetări asidue. Este vorba de orașul Vilcabamba la Vieja, despre care au depus mărturie spaniolii din epoca lui Columb și care a fost identificat în plină junglă.

DIN JUDEȚ DE PRETUTINDENI

Joc de copil.
Foto: V. MUSCA

Cuvinte încrucișate

Incognito

Vertical: 1. Se iau la întrecere. 2. Prima lux — Culoare deschisă. 3. Masă de operații — Fiarele pădurilor (sing.). 4. E un trăsnet — Prezență bătrînești cu care ne-am obișnuit. 5. În repetate rânduri. 6. În trecut fie zis — Ridicatul pe virfuri. 7. Iubitul de odinioară — Imbrăcat bine, dar sensibil la frig — Îți cască gura lute. 8. Cap de felină! — Renunță la cerere — Acuzat pentru... viol de domiciliu și abandon de familie. 9. Obișnuite cu munca de o viață întregă — Urmarea unei abateri comportamentale (fig.). 10. Luată de bază.

Horizontal: 1. Urmăriți în evoluția la primele încercări — Prezintă primele amănunte, ale unui eveniment de ultimă oră. 2. Cu domiciliu la oraș. 3. Îți cade la picioare — Fond de ten pentru bunica. 4. Ne mulțumim cu puținul — Parafa rebusiștilor din Arad — O prezență mai deosebită. 5. S-a cernut prin silă! — Sint de acord — Document de arhivă. 6. Motivează băgătul nasului unde fierbe oala. 7. E un tabu pentru noi — Intră în joc cu puștii. 8. Caracterizată prin exces de zel — Mijloc de transport extraterestru. 9. Pentru el tamponările sînt ceva obișnuit — Merge la mica ciupeală. 10. Un studiu pentru noi (fem.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

TUDOR DINCHEȘA, Arad

Știați că?...

• ...Ingviniștii americani au calculat că francezii au cel mai mare debit verbal: 350 cuvinte pe minut. Ei sînt urmașii, în acest „clasament”, de englezi — cu 220 cuvinte pe minut. Cel mai „rar” vorbesc locuitorii Polnezei și Microneziei, care „abia” pronunță 50 cuvinte pe minut.

• ... În Columbia sînt 5,3 milioane de analfabeți din totalul populației de aproximativ 18 milioane de persoane, se arată într-un studiu elaborat de comisia însărcinată cu pregătirea campaniei de alfabetizare din această țară.

• ... Bicicleta este folosită tot mai mult de locuitorii

Elveției ca mijloc de transport. În special în ultimii ani, odată cu declanșarea crizei energetice. Urmașii lui Wilhelm Tell au provocat un adevărat „boom” al bicicletelor”, achiziționînd în ultimii 8 ani aproape un milion și jumătate de biciclete. Parcul de biciclete din Elveția a sporit, în perioada 1973—1981 de la 561.000 la circa două milioane.

• ...specialiștii niponi au realizat un captor pentru arderea fără fum a resturilor de masă plastice, obținîndu-se o cantitate de căldură egală cu cea care se realizează prin arderea a 900 de litri de petrol.

Buletin rutier

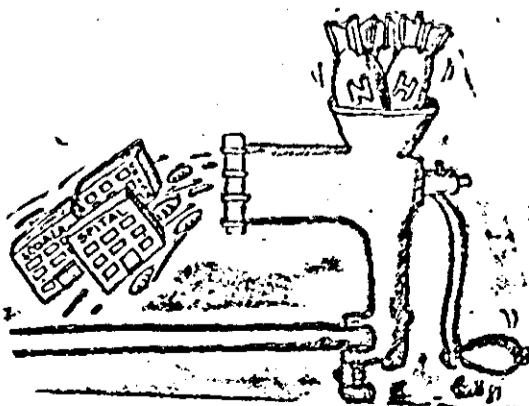
Duminică, 13 decembrie 1981, este permisă circulația autoturismelor proprietate personală, înmatriculate la număr cu soț.

Mulți conducători auto, alți amatori cîți și profesioniști, nu respectă semnificația indicatoarelor rutiere „STOP” și „CEDEAZĂ TRECEREA”, motiv pentru care intră în coliziune cu cei ce circulă pe drumurile cu prioritate. Așa s-a întimplat și cu Ștefan Lup din Arad, care conducînd autoturismul I-AR-6011 pe str. Stejarului din Arad și ajungînd la intersecția cu str. Crișan nu se oprește deși avea indicatorul „STOP” și nu acordă prioritate autoturismului I-AR-3461.

Consecințele impactului au fost minime datorită faptului că Mihai Orădan care circula cu autoturismul I-AR-3461 pe drumul cu prioritate, a condus preventiv.

Conducătorul auto Petru Bozgan oprește autoturismul 2-AR-1173 în fața magazinului „Ziridava”, deși în acest loc există indicatoare de „oprire interzisă”, iar la plecarea de pe loc nu se asigură și nu acordă prioritate autoturismului 2-AR-2925, fapt pentru care a fost „scos” din trafic...
MILITIA JUDEȚULUI ARAD.
Serviciul circulație

Una pe săptămîină

Desen de IOAN KETT GROZA

UMOR

• După ce a consultat pacientul, oculistul îi spune: — Trebuie să eviți băutura. Alcoolul slăbește substanțial vederea.

— Atunci eu sînt o fericită excepție. Dacă beau vreo două-trei sticle cu vin, încep să văd chiar dublu!

• O muscă după ce a leșit, cu chin cu vai din călimara în care căzuse, s-a plimbat pe coala de hîrtie ca să-și zbicească aripile. Și cînd a privit la dîra de cerneală lăsată în urmă, și-a zis: „Polim!... mare lucru! să îți scriitor!”

TELEGRAME EXTERNE

Vizita oficială în Irak a primului ministru al guvernului român

BAGDAD 11 (Agerpres). — Tovarășul Ilie Verdet, prim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România...

În încheierea vizitei au fost semnate un document privind creșterea schimburilor comerciale și dezvoltarea cooperării economice româno-irakiene...

PE SCURT

LA VARȘOVIA a avut loc semnarea protocolului de schimburi pe anul 1982 între Uniunea scriitorilor din România și Uniunea literaților polonezi.

LA BEIJING au început convorbiri oficiale între reprezentanții R. P. Chineze și Indiei în probleme privind relațiile dintre cele două țări.

EGIPTUL a semnat cu Statele Unite un acord de cooperare în domeniul folosirii pașnice a energiei nucleare...

CINEMATOGRAFE

DACIA: Calzătorul electric. Orele: 9.30, 12, 14.30, 17, 19.30. STUDIO: Campionii. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

concerte

Duminică, 13 decembrie, ora 11 și luni, 14 decembrie, ora 18.30 va avea loc în sala Palatului cultural un concert simfonic. Dirijor: LUIGI SAGRESTANO.

teatre

TEATRUL DE STAT prezintă duminică, 13 decembrie, ora 15.30, basmul CINEI OARE FAT FRUMOS? La ora 19: „ESCU”.

LOTO

Tragerea din 11 decembrie: I: 75, 51, 62, 33, 55, 86, 42, 11, 36. II: 48, 57, 82, 60, 54, 8, 67, 23, 19.

mica publicitate

Cu ocazia zilei de naștere a scumpei mame Silvia Demșorean, îi urează la mulți ani, sănătate și viață îndelungată...

VIND haină damă, blană hamster și blană neagră sintetică. Telefon 39409. (10392) VIND apartament una cameră cu dependințe, vizibil zilnic...

Colectivul secției de pediatrie transmite sincere condoleanțe și este alături de chimista Mariana Tăbăcaru în greua încercare pricinuită de moartea mamei sale iubite.

VIND trei feluri de lapet german și un pat nou, de copil. Telefon 72777. (10387) VIND pat dublu, telefon 33837, orele 16-20. (10220) VIND urgent apartament 2 camere, Calea Aurel Vlaicu...

Cu adîncă durere anunțăm încetarea din viață după o grea suferință a celei ce a fost fiică, soție, mamă și bunică, EMILIA VANCU...

VIND Dacia 1300, stare perfectă, strada Ulmului nr. 43, telefon 47306. (10232) VIND una canapea extensibilă, strada Libertății, bloc X 18, sc. C, ap. 5. (10233) VIND cărucior și țarc pentru copil, telefon 41732. (10236) VIND radiocasetofon de cameră I.T.T. Schaublorenz 2x25 W cu boxe...

Cu durere, soția, sora, frații, cumnații și nepoții anunță încetarea din viață în ziua de 11 decembrie 1981 a dragului lor, avocat dr. OCTAVIAN BOERIU...

UNIUNEA JUDEȚEANĂ A COOPERATIVE-LOR MEȘTEȘUGĂREȘTI ARAD organizează în perioada 17-23 decembrie 1981

Tîrgul de iarnă

în Piața Mihai Viteazul din Arad Tîrgul este deschis zilnic între orele 9-17, duminica între orele 9-13. Oferă un bogat sortiment de mărfuri de sezon, confecții textile, confecții din blană și piele...

INTREPRINDEREA DE PRODUCȚIE ȘI REPARAT UTILAJ COMERCIAL Arad, str. I. Neculuță nr. 14-16, telefon 3.64.87

INSTITUTUL DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI INGINERIE TEHNOLOGICĂ PENTRU AUTOMATIZĂRI ȘI TELECOMUNICAȚII — I.P.A. cu sediul în București, B-dul Kalinin nr. 18, sector 1

COOPERATIVA „ARTEX” Arad, B-dul Republicii nr. 94

COOPERATIVA MEȘTEȘUGĂREASCA „CRIȘUL” INEU Calea Republicii nr. 36, telefon 1.17.02

COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI Arad, Calea Aurel Vlaicu nr. 14 a deschis expoziția cu vânzare de prototipuri, modele prezentate la târguri internaționale și mobilier de tapițerie.

COLEGIUL DE REDACȚIE: Crăciun Bonta (redactor șef), Dorel Zăvoianu (redactor șef adjunct), Ioan Borșan, Aurel Darie, Aurel Harșani, Terentie Petruți, Romulus Popescu. REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Arad, B-dul Republicii nr. 81. Telefoane: secretariatul de redacție 1.33.02; administrația și mica publicitate 1.28.34. Nr. 40 107 Tiparul: Tipografia Arad